

КУЛЬТУРА 10

Лекція #3 в:

ВІЗАНТІЙСЬКИЙ

СТИЛЬ:

ІКОНОСТАСИ

ІКОНОСТАСИ

❖ Іконостас – це стіна, або перегородка (wall or divider) покрита іконами.

➤ Іконостас
Свято-
Покровської
церкви,
Старокозаче,
Одеська обл.,
початок ХХ ст.

❖ Іконостас відділяє святиню - святилище – захристію, від храму - нави де стоять вірні.

Святиня
із
вівтаром

іконостас

нава

❖ Іконостас відокремлює (separates) два світи – світ видимий (людини) і світ невидимий (Бога).

➤ Іконостас,
Церква св.
Йосафата,
Львів, 1930.

❖ Іконостас символізує «Страшний Суд» та історію спасення людства.

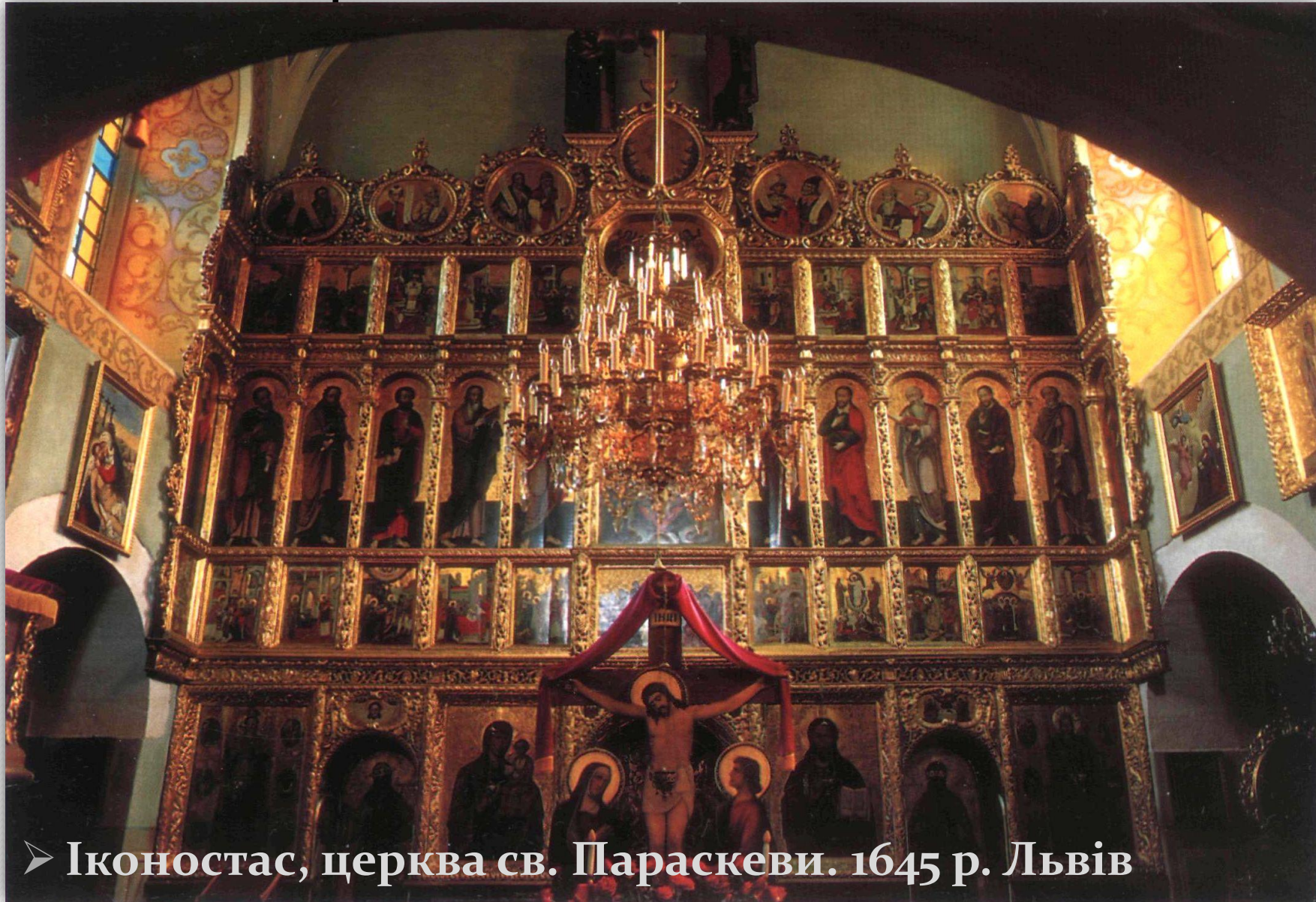
➤ Іконостас, Церква св. Юра, Дрогобич, кінець XV ст.

❖ Ранні іконостаси були одноярусними -
одноповерховими.

➤ Іконостас, Собор св. Софії, 1011-1037, Київ.

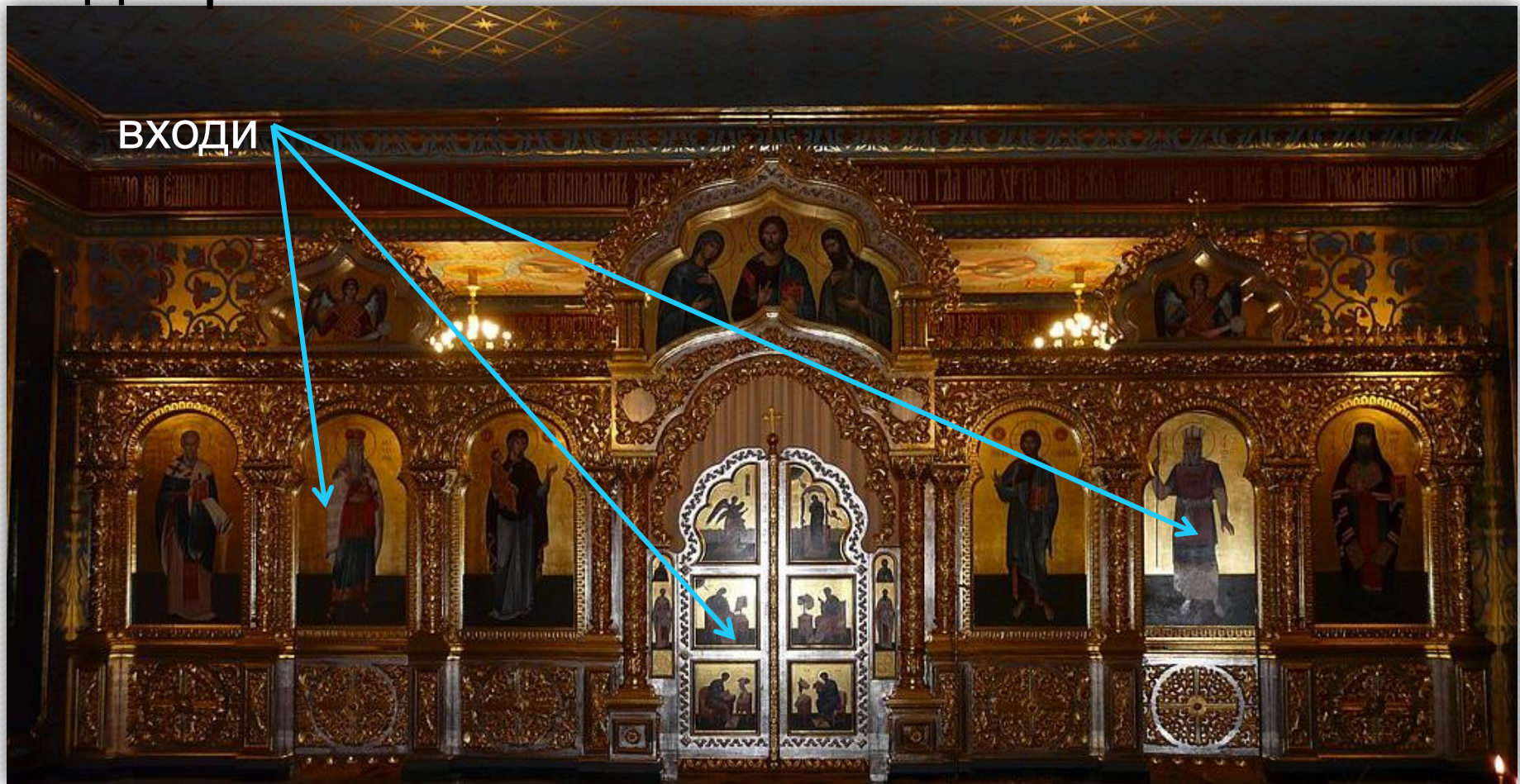
❖ із XIV – XV століть, в Україні поширився багатоповерховий іконостас.

➤ Іконостас, церква св. Параскеви. 1645 р. Львів

СТРУКТУРА І ПРИКРАШЕННЯ ІКОНОСТАСУ

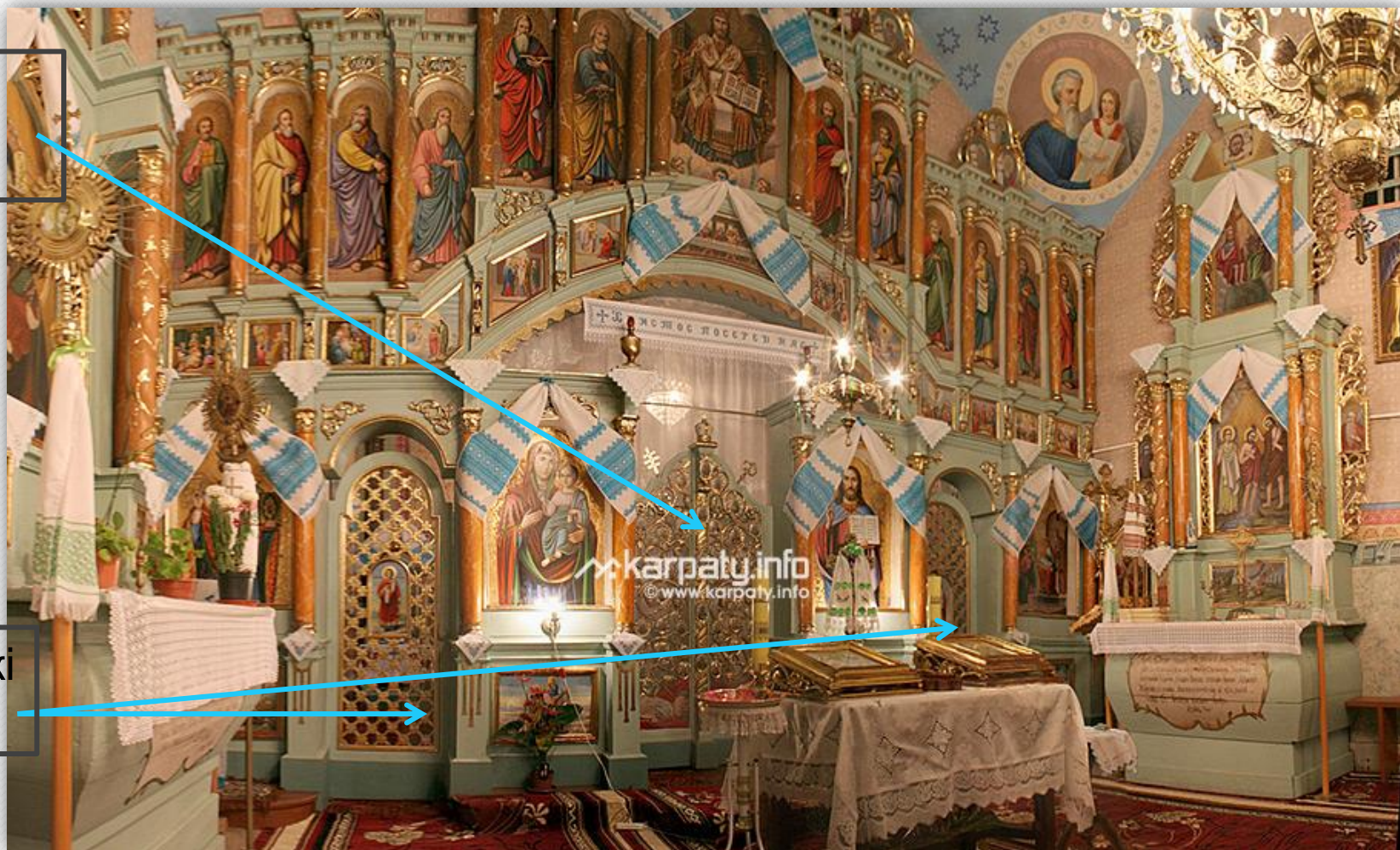
- ❖ Іконостас має три входи які закриваються дверима.

ВХОДИ

- Спасо-Преображенський собор, Одеса, відбудовано 1994-2003.

- ❖ Центральний вхід називається «Царські ворота» або «райські двері».
- ❖ Бічні входи, це «дияконські ворота»

Царські
ворота

Дияконські
ворота

➤ Собор Пресвятої Богородиці, або св. Дмитра, 1838, Львівська обл.

❖ Уся будова оздоблена різьбленою орнаментациєю, як є часто позолочена

➤ Позолочений різьблений коностас. Свято-Петропавлівський храм. Луцьк, 2008.

❖ Іконостаси від часу барокко, можуть мати від 4 до 6 рядів ікон.

❖ В Україні переважно різьблять на 4 до 6 рядів ікон.

➤ Барокковий іконостас на 6 рядів Собор Різдва Богородиці в с. Козельці, 1763.

- ❖ В діяспорі, церкви переважно мають 1 до 3 ряди ікон.

- Іконостас на 1 ряд ікон, церква св. Йосафата, Воррен, Мічіган, 1962.

❖ Повний 6
рядний
іконостас
начисляє
понад 50 ікон.

❖ Ікони
розміщені на
іконостасі за
устійненим
(prescribed)
порядком.

➤ І. Руткович. Жовківський
іконостас, 1697—1699
рр. (реконструкція).

❖ У першому ряді, на право від царських воріт ікона «Ісуса Учителя».

❖ На дияконських воротах, ікона св. Стефана первомученика.

❖ Далі, ікона святого або події, якому присвячена церква.

- ❖ По лівому боці, ікона Божої Матері із Божим дитятком.
- ❖ На лівих дияконських воротах, ікона св. Архистратига Михаїла.
- ❖ Далі, ікона одного із найбільш почитаних народом святого (часто св. Юрій чи св. Миколай).

- ❖ Другим рядом ікон, називаємо празниковим. Тут написані ікони із головних празників року, аж до дванадцяти ікон найважливіших свят церковного року.

- ❖ Третий ряд, це ряд моління.
- ❖ По середині ікона Ісуса Христа Вседержителя на троні, по його правиці Богородиця, по лівиці Іван Предтеча.
- ❖ Також тут являються ікони апостолів, архангелів, та інших.

❖ Четвертий ряд, це ряд пророчий.

❖ Тут на іконах розбражені пророки Старого Заповіту, переважно 12.

❖ Завершення іконостасу переважно розп'яття Ісуса Христа.

❖ На самих двер'ях царських воріт, знаходяться ікони:

- ❖ Благовіщення
- ❖ Архангел Гавриїл.
- ❖ Ікони чотирьох євангелистів .

НАЙКРАЩІ ПРИКЛАДИ МИСТЕЦТВА ІКОНОСТАСІВ УКРАЇНИ

- ❖ Протягом понад 1000 років християнства в Україні, різьблено десятки тисяч високомистецьких іконостасів.
- ❖ з найкращих, іконостас церкви св. П'ятниці у Львові.

❖ Іконостас
П'ятницької
церкви є
різьблений в
першій половині
XVII століття; в
стилі барокко; м.
Львів.

- ❖ з верху розп'яття
- ❖ пророчний ряд
- ❖ Ісус на троні та
ряд апостолів

❖ пророчий ряд

❖ ряд моління - ряд апостолів

❖ праздниковый ряд

❖ перший ряд

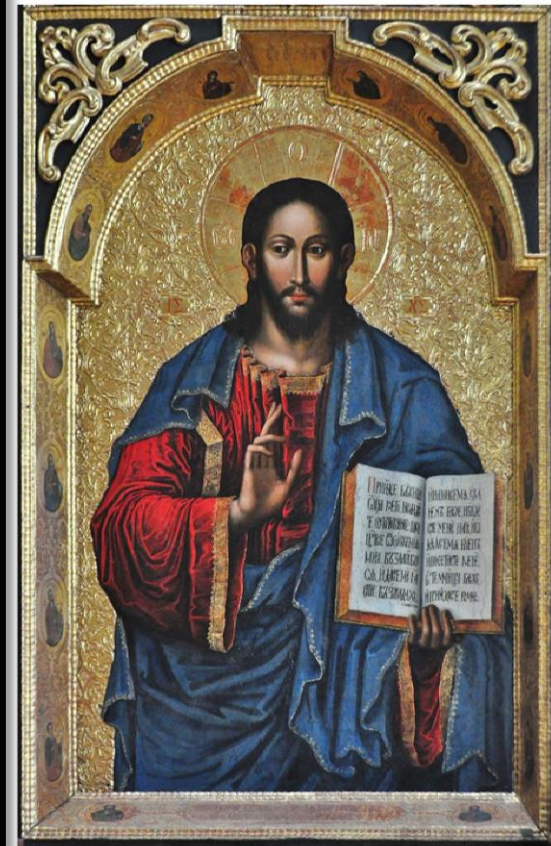

❖ **Богородчанський іконостас — доба пізнього Ренесансу.**

❖ царські
ворота

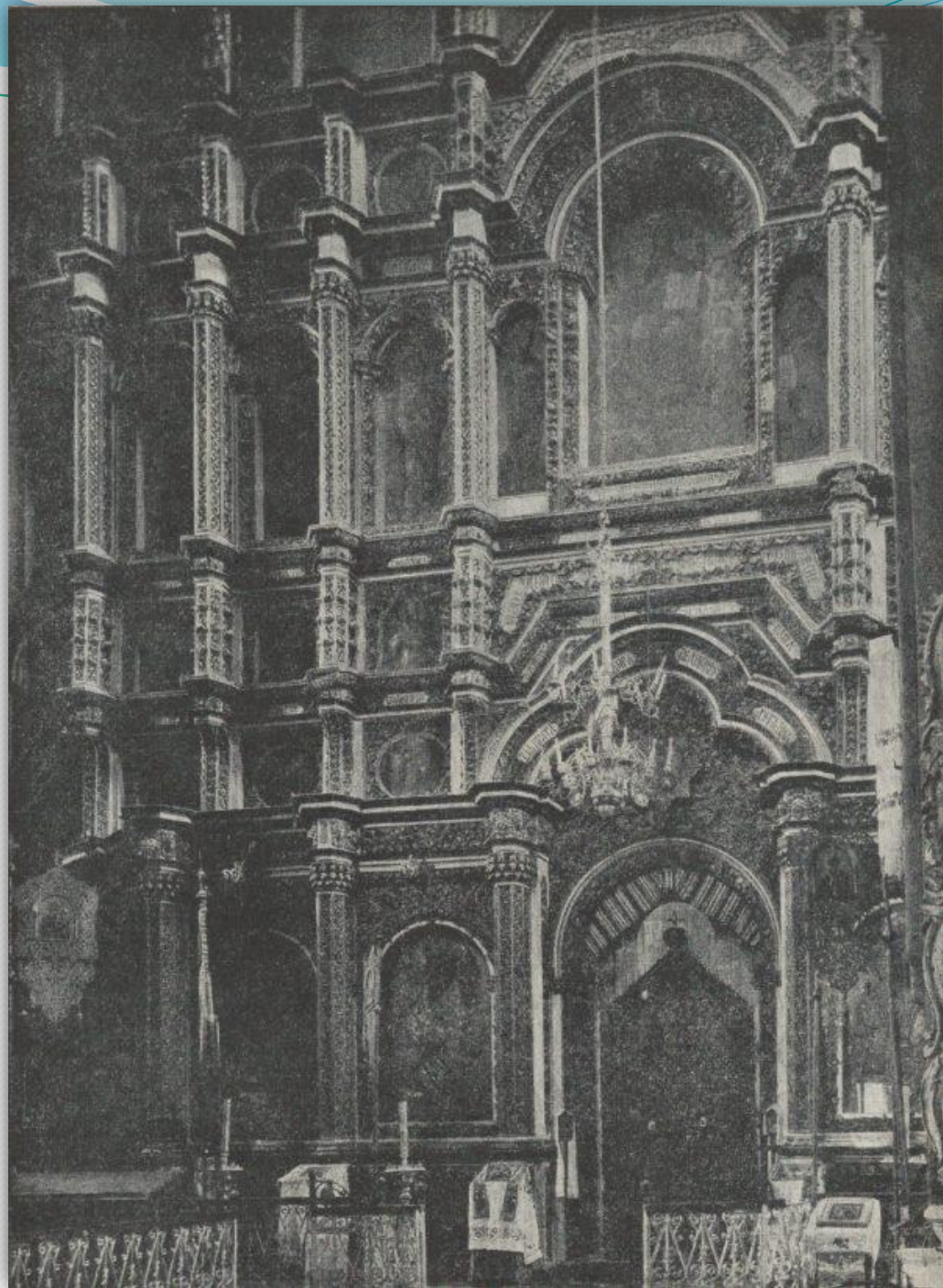

❖ Чудові іконостаси котрі різьблені в добі барокко і рококо, знаходяться по всій Україні.

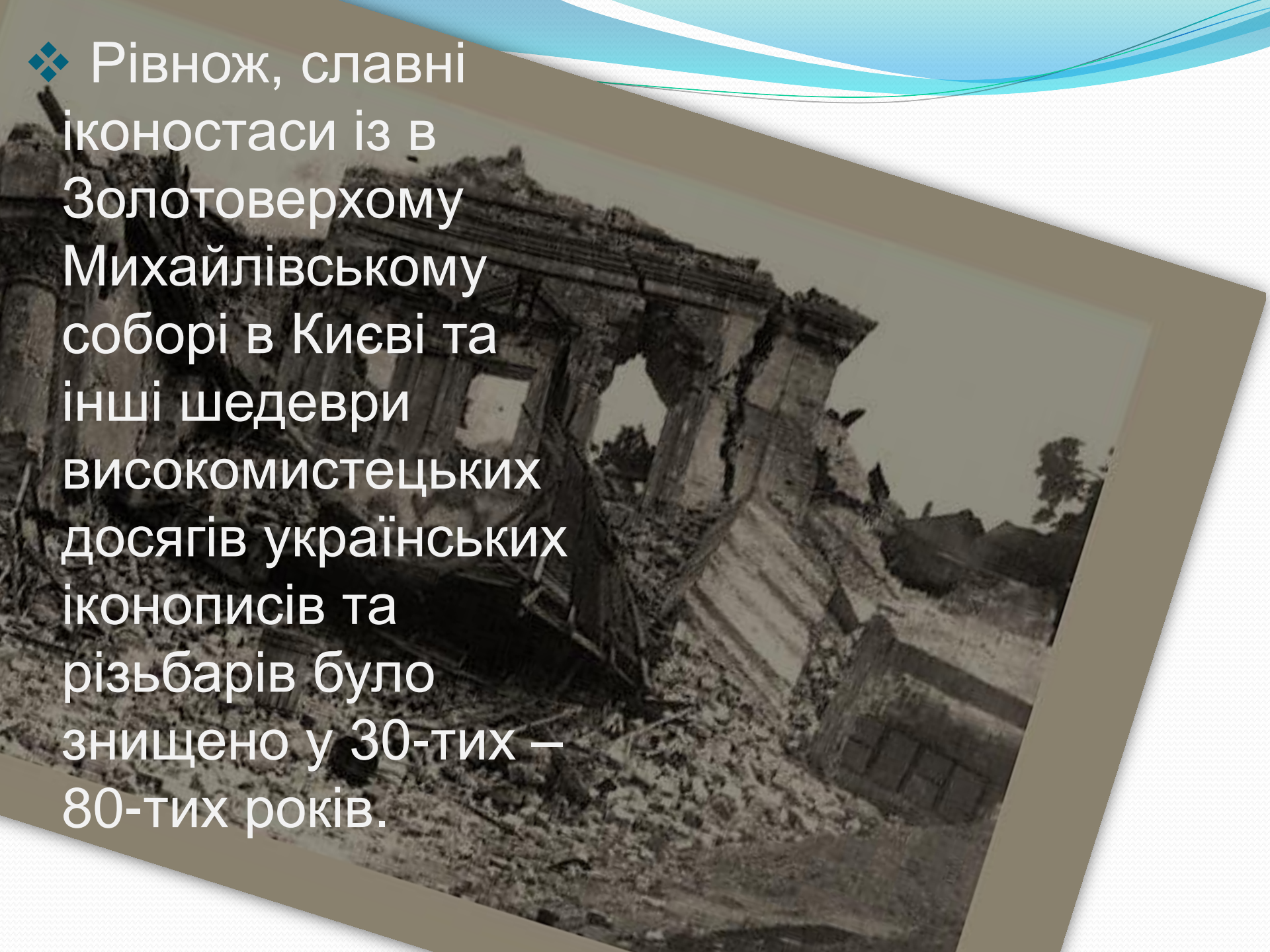

➤ Скит
Манявський,
1608.

❖ Проте, славний іконостас із військового собору св. Миколи в Києві (1690), збудований гетьманом І. Мазепою, був знищений комуністичною владою в 1934 р.

❖ Рівнож, славні іконостаси із в Золотоверхому Михайлівському соборі в Києві та інші шедеври високомистецьких досягів українських іконописів та різьбарів було знищено у 30-тих – 80-тих років.

❖ Відбудований іконостас Михайлівського Золотоверхого Собору.

